

A Fővárosi Ítéltábla dr. Bodolai László ügyvéd (címe) által képviselt felperes neve(felperes címe) felperesnek, dr. Rafay Krisztina ügyvéd (címe) által képviselt I.rendű alperes neve (I.rendű alperes címe) I. rendű, ... vezérigazgató által képviselt II.rendű alperes neve (címe) II. rendű alperes ellen, személyhez fűződő jog megsértése miatt indított perében, a Fővárosi Bíróság 2011. december 15. napján meghozott, 19.P.20.112/2011/8. számú ítélete ellen az I. rendű alperes részéről 9. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán, meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett részét helybenhagyja.

Kötelezi az I. rendű alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 15.000 (Tizenötezer) forint + áfa fellebbezési költséget, és a Magyar Államnak külön felhívásra 8.000 (Nyolcezer) forint fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s:

Az elsőfokú bíróság ítéletében megállapította, hogy az I. és II. rendű alperesek azzal, hogy az általuk 2010. február 25-én a ...ban tartott sajtótájékoztatón olyan hamis látszatot keltettek, hogy felperes neve újságíró a személyüket érintő zsarolásban vagy zsarolási kísérletben játszott szerepet, vagy zsarolók eszközeként szerepelt volna az alperesekkel kapcsolatos újságcikkeivel, megsértették a felperes jóhírnév védelméhez fűződő személyiségi jogait.

Kötelezte az I. és II. rendű alpereseket, hogy a jogsértésért az ítélet jogerőre emelkedésétől számított 15 napon belül magánlevélben fejezzék ki sajnálkozásukat a felperesnek. Az elsőfokú bíróság a felperest feljogosította a levél nyilvánosságra hozatalára.

Kötelezte továbbá az I. és II. rendű alpereseket, hogy egyenként fizessenek meg a felperesnek 500.000-500.000 forintot és ennek 2010. február 25. napjától a kifizetésig járó, a késedelemmel érintett naptári félét megelőző napon érvényes jegybanki alapkamatát.

Ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasította.

A perköltségek viseléséről úgy határozott, hogy azokat a felek maguk viseljék.

A le nem rótt 120.000 forint illeték viseléséről úgy rendelkezett, hogy abból a felperes 60.000 forintot, az I. és II. rendű alperesek személyenként 30.000-30.000 forintot kötelesek a Magyar Államnak külön felhívásra megfizetni.

Az elsőfokú bíróság ítéletében ismertette az Alkotmány 2. § (1) bekezdését, 7. § (1) bekezdését, 8. § (1) bekezdését, 59. § (1) bekezdését, 61. § (1), (2) bekezdéseit, az 1993. évi XXXI. törvénnyel kihirdetett Európai Emberi Jogi Egyezmény 10. cikkének 1., 2. pontjait, az 1976. évi 8. törvényerejű rendelettel kihirdetett Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmányának 19. cikk 1., 2., 3. bekezdéseit, a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 75. § (1) bekezdését, 78. § (1), (2) bekezdéseit, 85. § (1) bekezdését, a Polgári perrendtartásról 1952. évi III. törvény (Pp.) 3. § (5) bekezdését, 4. § (1) bekezdését, 163. § (1), (2), (3) bekezdéseit, 164. § (1) bekezdését, 206. § (1), (3) bekezdéseit, a Legfelsőbb Bíróság PK 12., 13. számú állásfoglalásait, az Alkotmánybíróság 30/1992. (V. 26.) AB és a 36/1994. (VI. 24.) AB határozatait.

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetének jogalapját nagyobb részben alaposnak találta. Megállapította, hogy a sajtótájékoztatóról készült részletes sajtótudósítás és a sajtónak kiadott anyag összefüggéseiben a felperes nevének pontos megjelölése nélkül, de a felperes beazonosíthatósága mellett egyértelműen alkalmas volt olyan hamis látszat keltésére, hogy a felperes zsarolás elkövetésének résztvevője vagy eszköze volt, akit a zsaroló érdekcsoport kézben tartott, információkkal látott el. A felperesnek azon nyilatkozata, mely szerint valóban ezektől a köröktől is kapott újságcikkeinek megírásához bizonyos információkat nem alkalmas olyan következtetés levonására, hogy személy szerint a felperes közreműködött vagy eszköz lett volna egy olyan folyamatban, melynek során újságírói kötelezettségeit megszegve, szándékosan mások lejáratásában, megzsarolásában vett volna részt, vagy esetleg ilyen bűncselekmény eszköze lett volna. Az alperesi sajtótájékoztatón elhangzott azon megjegyzés, hogy a felperesnek a rendőrség előtt is számot kell adnia cselekményeiről, arra utal, hogy minimálisan bűncselekmény eszközének tekintették a felperest az alperesek. Erre utalt a nyilatkozatnak az a fordulata is, hogy a felperes és a zsaroló cég kapcsolatait a rendőrségnek kell felderítenie. A perben meghallgatott tanúk nyilatkozatai is

alátámasztották azt, hogy a sajtótájékoztatón elhangzottakat kívülállók ilyen tartalom mellett értékelték.

Az elsőfokú bíróság megállapította a bizonyítási eljárás alapján azt is, hogy nem merült fel érdemi adat arra nézve, hogy a felperes bármilyen vonatkozásban zsarolás részese lett volna. Erre tekintettel a jogsértést az alperesek terhére megállapította.

Nem állapított meg azonban jogsértést az elsőfokú bíróság a felperes keresetében foglalt azon kérelemmel kapcsolatosan, hogy az alperesek azt állították, hogy a felperes cikkeiben számos valótlanítás van. Arra nézve nem volt részletes előadás, hogy a cikksorozat állításai mennyiben valósak vagy sem, ezért a személyiségi jogi per keretein belül konkrétan nem lehetett tárgyalni erről a jogsértéstől, így a jóhírnév sérelmének megállapítására külön alapot az elsőfokú bíróság nem látott.

Az elsőfokú bíróság az indokoltnak talált jogsértés megállapításán túlmenően elégtétel adására is kötelezte az alpereseket, melynek formáját az eset összes körülményeire tekintettel magánlevélben történő sajnálkozás kifejezésében határozta meg, és feljogosította a felperest, hogy az elégtételadást tartalmazó nyilatkozatot nyilvánosságra hozza. Ezzel összefüggésben figyelemmel volt a perbeli eset visszhangjára is.

A nem vagyoni kártérítés iránti kérelemmel összefüggésben az elsőfokú bíróság elsősorban arra utalt, hogy a jogsértés tárgyi súlyát nem találta jelentéktelennek, mivel az alperesek bűncselekmény elkövetésének gyanúját vetették fel a felperes személyével kapcsolatosan, de minimálisan az újságírói etikai szabályok súlyos és sorozatos megsértését állították. Értékelte azt, hogy a felperes hosszas magyarázkodásra kényszerült az ... szerkesztőségén belül is, ahol a helyzete olyan mértékben megrendült, hogy később a munkaviszonyát saját elhatározásából meg is szüntette. A tanúvallomások alapján az is megállapítható volt, hogy a felperest mélyen érintették és felháborították a történetek, tekintettel arra is, hogy az alperesek úgy állították be az eseményeket, mintha egyébként beismerte volna cselekményét. A nem vagyoni kártérítés összegének meghatározásánál az elsőfokú bíróság figyelemmel volt arra is, hogy a sajtóvisszhang nem csak az alperesek közleményeihez kapcsolódott, és a felperes keresetét tekintve nem teljes egészében lett pernyertes. Kitért arra is, hogy az ...nél való munkaviszony megszüntetésének pontos okai nem képezték közvetlenül a per tárgyát.

A perköltségről a Pp. 81. § (1) és (2) bekezdései alapján határozott.

Az elsőfokú bíróság ítéletével szemben az I. rendű alperes nyújtott be fellebbezést, melyben kérte az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását és a felperes keresetének teljes elutasítását.

Álláspontja szerint az elsőfokú ítélet megalapozatlan, helyenként súlyos tévedéseket és helytelen következtetéseket tartalmaz.

Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság a tényállás megállapítása körében nem foglalkozott azzal, hogy a felperes vele kapcsolatosan is írt egy ún. alternatív életrajzot „. . .” címmel, amelyben érdekeit és személyét súlyosan sértő kijelentéseket tett. Ennek azért van jelentősége, mert a cikkek összességükben vezettek a felperes által támadott kijelentéseket tartalmazó sajtótájékoztató megtartásához, és az alperesek közleményeinek megjelenéséhez.

Téves az elsőfokú bíróság ítéletnek az a megállapítása, hogy az alperesek olyan hamis látszatot keltettek, hogy a felperes bármiféle zsarolási kísérlet részese vagy eszköze lett volna. Ezzel szemben nem az alperesek, hanem a zsarolók hozták összefüggésbe a felperest a zsarolással. Ez a lényeges különbség a sajtótájékoztatón elhangzottakról készült kivonatból és a megjelent közleményekből egyértelműen megállapítható. A felperes által sérelmezett szövegrészből egyértelműen kiderül, hogy az I. rendű alperes nem állította, hogy a felperesnek aktív szerepe lett volna egy zsarolási kísérletben. Csak annyit közölt, hogy a felperes tudatában lehetett, illetve tudomása lehetett arról, hogy egy zsarolás eszközévé vált. Ennek alapját képezheti elsősorban a zsarolók és a felperes közötti elismert kapcsolat, másrészt az a körülmény, hogy a felperes által közölt cikkek az alperesekre nézve súlyos bírálatokat tartalmaztak.

Az elsőfokú bíróság tévesen idézte az I. rendű alperes nyilatkozatát, amikor azt rögzítette az ítéletében, hogy a sajtótájékoztatón elhangzott egy olyan fordulat, mely szerint a felperesnek a rendőrség előtt kell számot adnia arról, hogy miért válhatott egy zsarolás eszközévé. Az ebből levont következtetések nyilvánvalóan valótlanok, mert a kiindulási alapjuk is téves. Kitért továbbá arra, hogy sosem állította a felperessel kapcsolatosan az újságírói etikai szabályok megszegését, ezzel szemben kifejezetten elismerően nyilatkozott az újságírói szakmai tevékenységéről. A rendőrségre való hivatkozás a zsarolókkal szemben megtett feljelentéssel állt kapcsolatban. Ez a feljelentés nem a felperes felelősségre vonására irányult, hanem éppen a zsarolás felderítésére. A felperes által sérelmezett kijelentésnek nincs olyan tartalma, ami a felperesnek a bűnösségét vagy bűncselekményben való részvételét állítaná, vagy sugalmazná.

A nem vagyoni kártérítés megállapítása során az elsőfokú bíróság jelentős körülményeket és tényeket hagyott figyelmen kívül. A felperes számos olyan hivatkozást tett, melyet saját állítása szerint sem tudott megfelelően igazolni, illetőleg bizonyítani. Ilyen körülmények között nem lehet pontosan megállapítani, hogy az elsőfokú bíróság milyen szempontok alapján választotta ki azokat a felperesi előadásokat, amelyeknek hitelt adott, és azokat, amelyeknek nem. A felperes munkaviszonyának megszűnésével kapcsolatosan azt lehetett megállapítani, hogy ezt a felperes saját maga kezdeményezte, ennek a perbeli cselekményekkel való összefüggését, tényszerű bizonyítékokkal nem tudta alátámasztani.

A tanúbizonyítás körében az elsőfokú bíróság nem értékelte azt, hogy a tanúk a felperes baráti köréhez tartoztak, ezért elfogulatlanságuk megkérdőjelezhető. Fontos elem, hogy a tanúk nagyobb részt a felperestől értesültek az eseményekről, ami jelentős mértékben befolyásolhatta a nyilatkozataikat. A tanúvallomások ezért nem alkalmasak a felperesi érvrendszer alátámasztására.

Álláspontja szerint különös jelentőséggel bír az a tény, hogy szintén hasonló ténybeli alapból indított magánvádas büntetőeljárásban a felperes az I. rendű alperessel szembeni vádat elejtette. Ez egyértelműen cáfolja azt a felperesi előadást, hogy az alperesi magatartás miatt súlyos lelki sérelem érte.

Szintén téves az a megállapítás az elsőfokú bíróság részéről, hogy az alperesi közlések szerint a felperes mintegy beismerte volna tettét. Ez a bírósági megállapítás alapvetően az MTI közlemény címének nyilvánvaló félreértelmezéséből eredhet. A beismerés ténye kizárólag a felperes és a zsarolási kísérlet elkövetői között kapcsolat tényére vonatkozott, nem pedig bármilyen bűncselekmény elkövetésére. Minden ettől eltérő indokolás megalapozatlan. Kifejtette továbbá, hogy az ok-okozati összefüggés fennállta sem bizonyított. A felperesnek a munkája miatt számos konfliktusa keletkezett, ezért károsodása nem köthető kifejezetten az alperesi oldalhoz.

Kiemelte, hogy az elsőfokú bíróság az eljárás során az alpereseket egybemosta, közöttük magatartásuk alapján nem tett különbséget. Nem indokolta továbbá az alperesek marasztalásának arányosítását sem.

Az I. rendű alperes fellebbezése nem alapos.

A Fővárosi Ítéltábla a Pp. 253. § (3) bekezdése szerint csak a fellebbezett rész tekintetében bírálhatta felül az elsőfokú bíróság ítéletét.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletében foglaltakkal teljes egészében egyetértett, ezért határozatát a Pp. 253. § (2) bekezdése szerint helybenhagyta.

A Ptk. 75. § (1) bekezdése szerint, a személyhez fűződő jogokat mindenki köteles tiszteletben tartani. E jogok a törvény védelme alatt állnak.

A Ptk. 78. § (1) bekezdése alapján, a személyhez fűződő jogok védelme kiterjed a jóhírnév védelmére is.

A (2) bekezdés úgy rendelkezik, hogy a jóhírnév sérelmét jelenti különösen, ha valaki más személyre vonatkozó, azt sértő, valótlan tényt állít, híresztel, vagy való tényt hamis színben tüntet fel.

A felperes által jogsértőnek tekintett alperesi sajtótájékoztatón elhangzottak alapvetően a sajtótájékoztató összefoglalójából (1/F/2. sorszámú irat), az alperesi prezentációból (1/F/3. sorszámú irat), illetőleg az I. és II. rendű alperesek MTI útján

közzétett nyilatkozataiból (5/F/1. sorszámú irat) voltak megismerhetők. Az I. rendű alperes nem tett kifogást a sajtótájékoztató összefoglalójával kapcsolatosan, olyan értelemben, hogy az összefoglaló ne az elhangzottakat tükrözné.

Az 1/F/2. sorszámú irat a cím feltüntetése után az I. rendű alperes sajtótájékoztatójaként jelöli meg az irat tartalmát. A leírás és az I. rendű alperesi védekezés tartalma alapján okszerűen lehetett arra következtetni, hogy az írásbeli összefoglaló az I. rendű alperes nyilatkozatát szöveghűen tartalmazza. A másodfokú bíróság nem tér ki arra, hogy az I. rendű alperes nyilatkozatai mennyiben feleltethetők meg a II. rendű alperes előadásainak, mert a II. rendű alperes az elsőfokú bíróság ítéletével szemben nem nyújtott be fellebbezést.

A tudósítás a szövegkapcsolat révén egyértelmű állásfoglalást jelent abban a tekintetben, hogy a felperes az alpereseket érintő zsarolási kísérletben milyen tudatai tartalommal vett részt.

Az I. rendű alperes nyilatkozataként bemutatott szöveg tartalma szerint a . . . és a . . . , mint szervezetek, nem lehettek tudatában annak, hogy zsarolás eszközévé váltak. Ezt követően egy éles határvonalat húz a nyilatkozó és ezt a magatartást szembe állítja a felperesi magatartással, amikor úgy fogalmaz, hogy „ugyanaz nem mondható el az ... újságírójáról”. Összeköti ezt azzal a gondolattal is, hogy a felperesnek majd a rendőrség előtt kell számot adni arról, hogy milyen kapcsolatban állt a zsarolókkal. A szövegkapcsolat kétséget sem hagy az olvasó előtt az iránt, hogy az I. rendű alperes úgy véli, hogy a felperes tevékeny részese volt a zsarolásnak.

Az I. rendű alperes nem határozott nyilatkozatot tett, hanem a hamis látszatkeltés eszközével élt a felperest érintő közlés tekintetében. Az eljárás során a felperes által is elismert azt a való tény, hogy a felperes ismeretségben állt a közelebből meg nem nevezett cég képviselőivel, abban a hamis színben tüntette fel, mely szerint a felperes részese volt a zsarolási cselekménynek.

Az elsőfokú bíróság a jogsértés megállapítását követően helyesen határozott az elégtételadásról is, a Ptk. 84. § (1) bekezdésének c) pontja szerint.

Helyesen mérlegelt az elsőfokú bíróság a nem vagyoni kártérítés megállapítása és összegszerűsége tekintetében is.

A Pp. 163. § (3) bekezdése alapján a köztudomású tények körében is megállapítható, hogy a felperest mint elismert újságírót egy zsarolásban való részvétellel összefüggésbe hozni jelentős szakmai és emberi presztízsveszteséggel járó következményekkel bír. Ennek nyilvánvalóan a felperesre nézve hátrányos következményei voltak, melyek kizárólag a nem vagyoni kártérítés eszközével háríthatók el.

A nem vagyoni kártérítés mértékének bizonyításával kapcsolatosan a felperes nyilvánvalóan csak a közvetlen környezetéből kikerülő tanúk nyilatkozatait ajánlhatta fel, hiszen ők azok, akik elsősorban az őt ért változásokkal kapcsolatosan közvetlen információkkal rendelkeznek. A tanúk elfogultságával, vagy elfogulatlanságával összefüggésben értékelni kell a közeli barátság tényét, de a jelen perben nem merült fel olyan körülmény, amely alapján az lett volna megállapítható, hogy a tanúvallomások nyilvánvalóan alaptalan és elfogult tartalmúak, ezért azokat figyelmen kívül hagyni nem lehetett. A lefolytatott bizonyítási eljárás, a köztudomású tények körén túlmenően is alátámasztotta azt, hogy a felperest nem vagyoni hátrány érte. Az ezzel összefüggésben keletkezett kár kiküszöbölésére alkalmazott nem vagyoni kártérítés mértékét az elsőfokú bíróság mérlegeléssel helyesen állapította meg, mert az megfelelt a hasonló jellegű tényállások esetén alkalmazott kártérítés összegével. A megállapított összeg leszállítására a másodfokú bíróság felülmérlegeléssel nem látott indokot.

Az alperesi jogsértés megítélésekor nem kellett érinteni a felperes alpereseket érinti újságírói tevékenységét és az általa írott cikkeket, mert azok nem képezték az eljárás tárgyát.

Az I. rendű alperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért az I. rendű alperes a Pp. 239. §-ának utaló szabálya és a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles viselni a felperes másodfokú perköltségét. A másodfokú perköltség a felperesi jogi képviselő 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdésének a) pontja, (5) bekezdése és 4/A. § (1) bekezdése alapján megállapított ügyvédi munkadíja.

Az I. rendű alperes köteles továbbá viselni az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 39. § (3) bekezdésének c) pontja és a 46. § (1) bekezdése szerinti 48.000 forint fellebbezési illetéket, melyből 40.000 forintot lerótt, ezért csak a fennmaradó 8.000 forint illeték megfizetésére köteles a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése szerint.

Budapest, 2012. október 18.

Kizmanné dr. Oszkó Marianne s.k.
a tanács elnöke

. Kisbán Tamás s.k.

Dr. Lente Sándor s.k.

előadó bíró

bíró

A kiadmány hitelül:
tisztviselő